

HYPERINFLACE V NĚMECKU V ROCE 1923

Kořeny hyperinflace:

Válka = kapitál, obrovský kapitál. Získání velkého kapitálu vede k zadlužení, Platí poražení.

Německo na začátku I. světové války zrušilo svůj zlatý standar (4. 8. 1914). Říšské marky nebyly jity zlatými a devizovými rezervami. Začaly se vydávat nekryté bankovky. Válkečné půjčky a pokladniční poukázky neměly pevný základ. Oběživo narůstalo. Za čtyři roky války vzrostlo pětkrát. Po obnově tržního hospodářství a zániku válečných úředních omezení vše začalo .....

Konec války pro Německo znamenal dluh ve výši 154 miliard říšských marek . Na cestě byly válkečné reparace a nesmírné výdaje na obnovu. Stát se ocitl bez zlatých a devizových rezerv. ZESÍLIL TLAK NA PŮJČKY. ŘÍŠSKÁ BANKA VYDÁVALA DÁL NEKRYTÉ BANKOVKY. ŘÍŠSKÁ MARKA SE ZNEHODNOCOVALA.

Dvacátá léta znamenal vysokou inflaci a hospodářskou nestabilitu. Rok 1918 přinesl Výmarskou republiku a odstoupení císaře Viléma II. Země byla v neklidu. Verseillská smlouva z roku 1919 přinesla katastrofu - splácení dluhů, ztráta velkých území, německé kolonie převzala Společnost národů. Došlo ke ztrátě hospodářské síly Německa - zejména nerostná naleziště. Extrémismus zesílil. Ultrapravice a moskevská Rudé armáda Porúří se dostaly ke slovu a k činům.

Banka stále vydávala nekryté oběživo, aby mohla splácet dluhy. Ránu hospodářství a měnové situaci zasadily tvrdé válečné reparace. Během 42 let mělo zaplatit 226 miliard marek ve zlatě.

V lednu obsadila francouzská a belgická vojska Porúří a levý břeh Rýna.

Bankovky se tiskly ve velkém co do počtu a co do velikosti.

V lednu byl kurs marky k dolaru 191,80.

V červenci stál již jeden dolar 353,412 marek a v srpnu 4,620.455 mrek.

V září vláda zakročila a ukončila vydávání inflačních marek, omezily se výdaje a zavedla se rentová marka.

Situace se neuklidnila a inflace rostla dál.

Říjen a listopad 1923 znamenal pro mnohé občany německa existenci oběživa ve výši několika

bilionů marek.

Rentová marka dne 15. listopadu zastavila hyperinflační katastrofu a spirálu. Měnu začaly krýt pozemky. Úvěry se začaly poskytovat z rentových peněz. Konečně přišla důvěra a hyperinflace se zkrátila

V listopadu 1923 stál jeden dolar 4,2 bilionů marek. Stanovil se i kurz existující marky k rentové marce: 1 bilion existujících marek + 1 rentová marka.

Změnil se přístup k Německu ze strany spojenců. Nový reparační plán byl realističtější. Došlo na snížení mez a zvýšení daní. Nastal restart hospodářství. Období rentové marky skončilo 30. 8. 1924 a byla obnovena říšská marka. Její kurz byl zafixován na zlato.

I v dalších státech byla hyperinflace - Rakousko, Maďarsko, Rusko, Polsko, cenový pohyb vzhůru nastal i ve Francii, Itálii, Belgii a Skandinávii. Země se vrátily ke zlatému standardu.

Zpracováno podle údajů z článku zveřejněném na www.penize.cz.

Filatelii tato situaci přinesla řadu zajímavostí. Několik z celistvostí z této odby dnes ze své sbírky reprodukuje.

A ještě jednu věc hyperinflace "zařídila", a to v oblasti výplatních strojů. Na základě zadání Říšské pošty firma Francostempler a později Francotyp vyvinula způsob mnohonásobného vyplácení zásilek pomocí volného nastavení hodnoty, která držela krok s hyperinflací. Předtím to byly jen stroje s fixní hodnotou ve tvaru jednoho či několika násobného fixního výplatního razítka.

Ukázky vlivu hyperinflace na poštovní provoz a poštovní arfetakty.

Ukázky jsou od února do listopadu roku 1923, kdy byla hyperinflace na vrcholu své síly a zhojbného vlivu.

HYPERINFLACE aneb OD STOVEK K MILIONŮM

